

er der saa overmaade meget, der maa taales og bliver taalt, men som ikke kan passe og ikke kan taales i et Samfund, som i Ordets Fylde bestaar af virkelig levende Kristne.

Jeg tror derfor, at hvis man endnu en Tid vil bevare Folkekirken — og jeg tror, den endnu har en Gerning at gøre i vort Folk —, kan det kun ske derved, at Befolkningen tager den frisindede kirkelige Lovgivning i Brug, samtidig med at vi under alle Omskiftelser — jeg tænker her naturligvis især paa politiske Omskiftelser — bevarer et frisindet Styre fraoven. Fra den nuværende Regerings Side, indbefattet den nuværende højtærede socialdemokratiske Kirkeminister, har man Ret til at vente et saadant frisindet Styre fraoven, hvis da den højtærede Regering vil være i Overensstemmelse med det socialdemokratiske Partis Ordfører, den nuværende højtærede Socialministers Udtalelser her i Tinget under kirkelige Forhandlinger i 1922. Den Gang udtalte den højtærede Minister sig saaledes: „Fra vor Side“ — altsaa Socialdemokratiets Side — „ønsker vi ikke paa nogen Maade at erobre Statsmagten for at bruge den til aandelig Propaganda i en bestemt Retning. Der er vi Frihedsmænd, absolutte Frihedsmænd, ønsker en eneste Ting og ikke andet. Men Friheden er jo først og fremmest Frihed for andres Opfattelse — ellers er det jo ikke Frihed. —, Frihed for alle Opfattelser.“ Denne Udtalelse yder jeg min Anerkendelse. Jeg vil endogsaa sige, at det er et udmærket Program for enhver Kirkeminister her i Danmark, ligegyldigt, hvilket Parti han tilhører, og det danske Kirkefolk kan ikke nære noget bedre Ønske for den danske Kirke, end at vi stedse, under alle Omskiftelser, maa have en Kirkeminister og en Regering, der i aandelige Anliggender vil følge et saadant Program. Derved vil det nemlig ske, at Folkekirken ikke, som den skotske Frimenighedspræst udtrykte det, bliver tung i Toppen. Derved kan Folkekirken endnu i mange Aar maaske glide ind i stadig mildere Egne, som tør flere og flere af dens stive Statsformer væk. Men saa sker det under en jævn og rolig Udvikling, hvor vi undgaar de store og dybt gaende Omvæltninger. Hvis vi derimod faar et Kirkestyre, der vil prøve paa ved Magtmidler at tvinge Menighederne ind i aandelige Forhold, som er dem fremmede, og som de ikke kan tilegne sig, fordi deres Forkyndelse lyder paa noget ganske andet, ja, da tror jeg ikke, Folkekirken har en saa overmaade lang Fremtid.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Vesterager har Ordet for en kort Bemærkning.

Vesterager: Hele dette Foredrag var for mig i høj Grad uklart. Man vilde gerne have haft Rede paa, hvor det ærede Medlem egentlig ønskede, det hele skulde bære hen. Det var Pointen, man hele Tiden sad og lyttede efter. Det ærede Medlem begyndte med Reformationen og endte i nogle taa-gede Udtalelser om de nuværende Tilstande i Folkekirken.

Jeg vil sige, at jeg er ganske enig med den højtærede Kirkeminister i den Betragtning, at saa længe vi har en Folkekirke, maa vi dog tage Hensyn til den og til de Love og Rammer, der er for den Institution; og naar den Dag kommer, da Folkekirken ikke kan opretholdes mere, da man mener, den ikke mere har nogen Gerning i vort Folk, vil jeg for mit Vedkommende gerne gaa ind i et ærligt Arbejde for at finde en Løsning gennem en Adskillelse af Kirken og Staten. Det er mit personlige Standpunkt og har været det i mange Aar. Jeg tror derfor ikke, det er raadeligt at føre Folkekirken ind i en Opløsningstilstand, hvor man i Stedet for at opretholde en Folkekirke skaber nogle independente Menigheder med forskellige Daabsritualer i de forskellige Sogne. Det er jeg en Modstander af. Jeg synes, at saa længe vi har en Folkekirke, maa der være Enhedsmærker at samles om. Jeg har ikke Tid til at udvikle dette i en kort Bemærkning, men jeg ønsker meget stærkt at understrege, at den har og maa have et evangelisk-luthersk Præg, ellers bliver der ingen Sandhed i det. Hvis vi gaar den Vej, jeg her har antydnet, vil det hele blive undermineret og falde fra hinanden i Stumper og Stykker, og saa maa man hellere følge Socialdemokratiets Tankegang og faa en Adskillelse mellem Staten og Kirken. Det er et redeligt Standpunkt, men det andet er underlig uklart. Men for øvrigt var jeg ikke i Stand til at blive klar paa, hvor det ærede Medlem vilde hen, om han vilde anbefale et Daabsritual af Ryslinge-Støbning eller ej.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. J. Jacobsen har Ordet for en kort Bemærkning.

J. Jacobsen: Jeg maa skønne af det ærede Medlem Hr. Vesteragers Udtalelser, at han og jeg skal have adskillig Tid for at tale os sammen i kirkelige Spørgsmaal, for jeg kan ikke bruge saa haandfaste Formler,